

УДК 311.21:655.5(477)"2011"

Світлана Буряк,
завідувач відділу статистичного
моніторингу та аналізу друку
Книжкової палати України

Поточна статистика книжкової продукції в 2011 році

Станом на грудень 2011 року в Книжкову палату України надійшло й зареєстровано 18 854 назви книг і брошур тиражем 34 865,6 тис. пр., що, у порівнянні з аналогічними даними 2010 року, становить: за назвами — 109,2%, за тиражами — 102,8% (табл. 1). Зазначимо, що за період незалежності України найвищий показник випуску книг і брошур був на рівні 24 040 друк. од. у 2008 році, у 2009 — 22 491 друк. од., а у 2010 — 22 557 друк. од. Що стосується тиражних показників, то останні три роки спостерігається тенденція до їхнього зниження. У 2008 році тираж книг і брошур становив 58 158,1 тис. пр., у 2009 — 48 514,4 тис. пр., у 2010 — 45 058,3 тис. пр. Книг і брошур, надрукованих у 2011 році, надійшло 13 370 друк. од. тиражем 29 098,6 тис. пр., що становить 70,9% загальної кількості назв і 83,5% загального тиражу. Видань інших років (з 1993 по 2010 рік)

отримано 5484 друк. од. (29,1%) тиражем 5767,0 тис. пр. (16,5%). Авторефератів дисертацій отримано 7240 друк. од. тиражем 741,4 тис. пр. Їхній випуск за кількістю назв збільшився на 960 друк. од., або на 15,3%, тиражі зросли на 97,4 тис. пр., або на 15,1%. Основні статистичні показники випуску книг і брошур наведені в таблицях, де є детальна інформація про весь асортимент виданої продукції.

Порівнюючи книговидання за останнє десятиріччя, бачимо, що з 2000 року спостерігається зростання книжкового виробництва за кількістю назв і з 2004 року — за тиражами. Найбільшого приросту випуску кількості книг за назвами досягнуто у 2008 році. Дані про випуск книг і брошур в Україні за назвами та тиражами за 1991—2011 роки (станом на грудень) показано в табл. 2.

Таблиця 1

Загальні дані про випуск неперіодичних видань

Види видань	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до 2010 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до 2010 року
Книги і брошури	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	109,2	34 865,6	102,8
українською мовою	14 852	24 704,4	11 212	16 899,4	12 512	111,6	19 825,3	117,3
російською мовою	5 554	17 972,8	4 462	15 125,1	4 240	95,0	11 897,4	78,7
Автореферати дисертацій	7 328	750,6	6 280	644,0	7 240	115,3	741,4	115,1

Таблиця 2

Випуск книг і брошур в Україні (1991—2010)

Рік видання	Кількість книг і брошур, друк. од.	Річний тираж, тис. пр.	Друковані аркуші-відбитки, тис.	Середній тираж одного видання, тис. пр.	Кількість книг і брошур на одного жителя в Україні, пр.
1991	5 855	136 415,9	1 546 053,0	23,3	2,60
1992	4 410	128 470,7	1 632 325,0	29,1	2,50
1993	5 002	87 567,0	1 301 266,0	17,5	1,70
1994	4 752	52 161,0	784 643,0	11,0	1,00
1995	6 109	68 156,0	1 036 400,0	11,2	1,30
1996	6 074	51 777,1	800 853,9	8,5	1,00
1997	7 004	55 841,3	782 807,4	8,0	1,10
1998	7 065	44 150,0	594 339,1	6,2	0,90
1999	6 282	21 985,6	270 120,8	3,5	0,40
2000	7 749	43 562,9	754 082,7	5,6	0,90
2001	10 614	50 324,5	1 054 363,5	4,7	1,00
2002	12 444	47 862,9	1 051 852,1	3,8	1,00
2003	13 805	39 462,9	613 062,6	2,9	0,80
2004	14 790	52 804,7	780 210,5	3,6	1,10
2005	15 720	54 059,8	1 274 562,2	3,4	1,15
2006	15 867	54 209,6	931 320,8	3,4	1,16
2007	17 987	56 111,7	878 025,8	3,1	1,21
2008	24 040	58 158,1	961 957,4	2,4	1,26
2009	22 491	48 514,4	798 130,6	2,2	1,05
2010	22 557	45 058,3	721 613,0	2,0	1,00
2011(грудень)	18 854	34 865,6	609 539,0	1,8	0,76

Аналіз випуску книг і брошур (табл. 3) свідчить, що у 2011 році, станом на грудень, порівняно з аналогічним періодом минулого року, спостерігається збільшення випуску видань за назвами, практично за всіма видами, окрім серійних та перекладних видань, кількість яких становить 2603 та 1229 друк. од. відповідно, тиражі 5881,9 та 5061,7 тис. пр. відповідно, порівняно з минулим роком, кількість назв зменшилась на 262 друк. од. (9,1%) серійних видань та 9 друк. од. (0,7%) перекладних видань, тиражі серійних видань зменшились на 1996,4 тис. пр. (25,3%), а перекладних видань — на 1168,6 тис. пр. (18,8%). Кількість книг, у

порівнянні з аналогічним періодом минулого року, збільшилась на 1529 друк. од., або на 9,9%, тиражі — на 1271,4 тис. пр., або на 4,1%; видань в обкладинці випущено більше на 1147 друк. од., або на 10,2%, тиражі зросли на 975,2 тис. пр. (6,3%); перевидань надруковано більше на 182 друк. од. (19%), тиражі збільшились на 931,1 тис. пр. (32,9%); видань у палітурці — більше на 441 друк. од., або на 7,3%, тиражі видань у палітурці зменшились на 40,7 тис. пр., або на 0,2%, нових видань випущено більше на 1407 друк. од. (на 8,6%), тиражі нових видань зросли на 4,3 тис. пр. (0,01%).

Таблиця 3

Загальна характеристика випуску книг і брошур

Види видань	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до 2010 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до 2010 року
Всього, у т. ч.:	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	109,2	34 865,6	102,8
Книги	20 149	40 632,7	15 444	30 681,5	16 973	109,9	31 952,9	104,1
% відношення до кількості, тиражу	89,3	90,2	89,4	90,4	90,0		91,6	
Брошури	2 408	4 425,6	1 821	3 248,7	1 881	103,3	2 913,4	89,7
% відношення до кількості, тиражу	10,7	9,8	10,5	9,6	10,0		8,4	
У палітурці	7 809	24 960,4	6 047	18 538,5	6 488	107,3	18 497,8	99,8
% відношення до кількості, тиражу	34,6	55,4	35,0	54,6	34,4		53,1	
В обкладинці	14 748	20 097,9	11 218	15 391,7	12 365	110,2	16 366,9	106,3
% відношення до кількості, тиражу	65,4	44,6	65,0	45,4	65,6		46,9	
Нові видання	21 347	40 587,5	16 306	31 097,2	17 713	108,6	31 101,5	100,0
% відношення до кількості, тиражу	94,6	90,1	94,4	91,6	93,9		89,2	
Перевидання	1 210	4 470,8	959	2 833,0	1 141	119,0	3764,1	132,9
% відношення до кількості, тиражу	5,4	9,9	5,5	8,3	6,1		10,8	
Серійні видання	3 626	9 538,1	2 865	7 878,3	2 603	90,9	5 881,9	74,7
% відношення до кількості, тиражу	16,1	21,2	16,6	23,2	13,8		16,9	
Перекладні видання	1 434	7 399,0	1 238	6 230,3	1 229	99,3	5061,7	81,2
% відношення до кількості, тиражу	6,4	16,4	7,2	18,4	6,5		14,5	

У табл. 4 наведені дані випуску книг і брошур за тиражними групами. За кількістю назв домінують видання тиражем до 0,5 тис. пр., вони становлять 59,3% загальної кількості назв, у порівнянні з аналогічними даними минулого року, їхня кількість збільшилась на 22,8%, тиражі — на 23,0%. Найпопулярнішими за кількістю випущених найменувань у цій групі залишаються наукові видання — 38,4%, навчальні та методичні видання — 34,1%, художня література — 16,8%. Видань тиражем до 5,0 тис. пр. друкується 27,9% загальної кількості назв та 32,6% загального тиражу. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року, кількість назв

зменшилась на 322 друк. од., або на 5,8%, тиражі — на 1254,8 тис. пр., або на 10%. У групі середньотиражних видань переважають підручники для вищих навчальних закладів, літературно-художні та науково-популярні книги і брошури. Видання тиражем до 50,0 тис. пр. — 4,4% загальної кількості назв і 35,8% загального тиражу. Порівняно з минулим роком, кількість назв зменшилась на 278 друк. од., тиражі — на 2104,6 тис. пр., або на 25,1% і 14,4% відповідно. До цієї групи відносяться підручники для загальноосвітньої школи, літературно-художні видання, видання для організації дозвілля та довідкова література.

Таблиця 4

Розподіл випуску книг і брошур за тиражними групами

Тиражна група	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до 2010 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до 2010 року
Всього	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	109,2	34 865,6	102,8
до 0,5 тис. пр.	12 448	3 436,0	9 104	2 503,2	11 177	122,8	3 077,7	123,0
до 1,0 тис. пр.	2 802	2 692,4	2 014	1 937,8	2 005	99,6	1 931,1	99,7
до 5,0 тис. пр.	4 460	13 328,8	3 561	10 671,2	3 248	91,2	9 423,1	88,3
до 10,0 тис. пр.	864	7 395,3	681	5 936,7	432	63,4	3 795,6	64,0
до 50,0 тис. пр.	486	9 975,2	425	8 643,1	396	93,2	8 679,6	100,4
до 100,0 тис. пр.	66	5 075,0	36	2 703,4	47	130,6	3 480,5	128,7
більше 100,0 тис. пр.	23	3 155,6	11	1 534,8	24	218,2	4 478,0	291,8
без зазначення тиражу	1 558	—	1 433	—	1 525	106,4	—	—

Аналіз видавничої продукції за тематичними розділами свідчить: найбільше друкується політичної та соціально-економічної літератури (5155 друк. од. загальним тиражем 4575,9 тис. пр., тобто 27,3% загальної кількості назв і 13,1% загального тиражу). Порівняно з аналогічними даними 2010 року, кількість назв збільшилась на 14,5%, а тиражі зменшились на 21,4%. Другу позицію у видавничому репертуарі

займає література з освіти та культури: 3286 друк. од. тиражем 15 517,7 тис. пр. (17,4% і 44,5%); третю — художня література: 2841 друк. од. тиражем 5013,3 тис. пр. (15,1% і 14,4%), кількість назв зменшилась на 23 друк. од., або на 0,8%, тиражі — на 801,6 тис. пр., або на 13,8%. Технічної літератури видано більше на 1 друк. од., тиражі знизилась на 429,2 тис. пр. (14%) (табл. 5).

Таблиця 5

Випуск книг і брошур за укрупненими тематичними розділами

Тематичні розділи	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до 2010 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до 2010 року
Всього	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	109,2	34 865,6	102,8
Політична і соціально-економічна література	6 030	7 219,4	4 504	5 824,9	5 155	114,5	4 575,9	78,6
Природничо-наукова література	1 621	984,0	1 203	795,8	1 477	122,8	673,9	84,7
Технічна література	2 705	3 534,5	2 086	3 068,4	2 087	100,0	2 639,2	86,0
Сільськогосподарська література	479	928,7	360	787,5	501	139,2	543,1	69,0
Медицина. Охорона здоров'я	1 097	2 613,0	832	2 065,1	752	90,4	1 204,3	58,3
Фізична культура і спорт	141	240,9	112	228,4	91	81,3	58,7	25,7
Література з освіти та культури	3 623	16 185,1	2 830	10 417,0	3 286	116,1	15 517,7	149,0
Друк у цілому. Книгознавство. Преса. Поліграфія	442	314,7	294	73,1	269	91,5	98,9	135,3
Мистецтво. Мистецтвознавство	215	230,5	166	197,1	252	151,8	575,8	292,2
Література із філологічних наук	1 131	1 045,6	868	881,5	976	112,4	659,2	74,8
Художня література. Фольклор	3 652	6 785,7	2 864	5 814,9	2 841	99,2	5 013,3	86,2
Література для дітей	1 381	4 770,6	1 114	3 625,2	1 144	102,7	3 107,1	85,7
Література універсального змісту	40	205,6	32	151,3	23	71,9	198,6	131,3

Аналіз книжкового потоку за цільовим призначенням (табл. 6) показує: лідирують видання навчальної та методичної літератури, як за назвами, так і за тиражами (6699 друк. од. тиражем 16 632,8 тис. пр.), що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 35,5% і 47,7% загального тиражу, порівняно з аналогічними даними минулого року, кількість назв збільшилась на 1014 друк. од. (17,8%), тиражі — на 4999,2 тис. пр. (43%), у тому числі видань для загальноосвітньої школи видано 1438 друк. од. тиражем 11 857,1 тис. пр., що становить 21,5% загальної кількості і 71,3% загального тиражу навчальних та методичних видань. Цього асортименту видавничої продукції для вищих навчальних закладів випущено 3981 друк. од. тиражем 1498,1 тис. пр. (59,4% і 9%). Більше половини (54,7%) підручників та навчальних посібників для студентів друкують видавництва ВНЗ, інші видавничі суб'єкти — 45,3% видань. Наукових видань випущено 4200 друк. од. тиражем 1460,4 тис. пр. (22,3% і 4,2%), порівняно з аналогічним періодом 2010 року, кількість назв збільшилась на 714 друк. од. (20,5%), а от тиражі зменшились на 86,1 тис. пр. (5,6%), літературно-художніх видань — 2841 друк. од. загальним тиражем 5013,3 тис. пр., що становить у процентному відношенні до загальної кількості назв 15,1% і 14,4% загального тиражу, порівняно з 2010 роком, кількість назв знизилась на 23 друк. од. (0,8%), тиражі — на 801,6 тис. пр. (13,8%). Науково-популярних видань надруковано 1089 друк. од. тиражем 2321,1 тис. пр. (5,8% і 6,7%), порівняно з 2010 роком, їхня кількість зменшилась на 153 друк. од. (12,3%), тиражі — на 860,4 тис. пр. (27,0%), видань для дітей та юнацтва випущено 1144 друк. од. тиражем 3107,1 тис. пр. (6,1% і 8,9%), порівняно з 2010 роком, кількість назв збільшилась на 30 друк. од. (2,7%), а тиражі зменшились на 518,1 тис. пр. (14,3%).

Випуск художньої літератури (табл. 7) здійснюється чотирнадцятьма мовами народів світу, у тому числі 1235 друк. од. тиражем 2728,7 тис. пр. мовами національних меншин. Порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість назв зменшилась на 4,1%, тиражі — на

32,6%. Українською мовою вийшло 1382 друк. од., або 48,6% загальної кількості назв художньої літератури тиражем 1184,7 тис. пр. — це 23,6% загального тиражу, порівняно з 2010 роком, кількість назв зменшилась на 0,8%, тиражі — на 29,7%; російською мовою — 1216 друк. од. (42,8%), тиражем 2719,9 тис. пр. (54,3%), порівняно з 2010 роком, кількість видань зменшилась на 4%, тиражі — на 32,5%. Української художньої літератури видано 1862 друк. од. тиражем 1408,2 тис. пр., у тому числі твори українських класиків — 49 друк. од., тиражем 125,8 тис. пр., зарубіжної літератури — 297 друк. од. тиражем 1952,7 тис. пр.

Серед літературно-художніх видань (для дорослих), написаних українськими та зарубіжними авторами, верхні позиції і за кількістю назв, і за тиражами займають детективи, фентезі та любовні романи. Імена авторів цих творів повторюються з року в рік із незначними варіаціями. Із української літератури перші місця займають твори сучасних письменників, таких як Марія Магіос — кількість випущених книг становить 10 друк. од. тиражем 51,5 тис. пр., Лада Лузіна — 8 друк. од. тиражем 33,0 тис. пр., Сергій Жадан — 8 друк. од. тиражем 14,5 тис. пр., Ірен Роздобудько — 7 друк. од. тиражем 15,5 тис. пр. Серед українських класиків за кількістю виданих книг перші місця займають Дмитро Павличко — 8 друк. од. тиражем 1,0 тис. пр., Іван Франко — 5 друк. од. тиражем 7,0 тис. пр. Із зарубіжних авторів лідерство утримує англійська письменниця, майстер історико-авантюрного і готичного роману Вікторія Холт, кількість видань її творів становить 9 друк. од. тиражем 104,0 тис. пр., Борис Акунін — 9 друк. од. тиражем 90,0 тис. пр.

Серед видавництв, які займаються випуском художньої літератури, пальма першості належить харківським: "Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля" (126 друк. од. тиражем 1934,5 тис. пр.), "Фоліо" (103 друк. од. 194,5 тис. пр.), донецькому — "Лебідь" (74 друк. од. тиражем 21,9 тис. пр.), тернопільському — "Навчальна книга — Богдан" (54 друк. од. тиражем 33,4 тис. пр.), сімферопольському — "Доля" (52 друк. од. тиражем 26,3 тис. пр.).

Таблиця 6

Випуск книг і брошур за цільовим призначенням

Розділи цільового призначення	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% відношення до 2010 року	Тираж, тис. пр.	% відношення до 2010 року
Всього	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	109,2	34 865,6	102,8
Наукові видання	4 665	1 981,1	3 486	1 546,5	4 200	120,5	1 460,4	94,4
Науково-популярні видання (для дорослих)	1 513	3 727,0	1 242	3 181,5	1 089	87,7	2 321,1	73,0
Нормативні та виробничо-практичні видання	815	1 458,5	556	1 058,2	707	127,2	1 396,2	131,9
Офіційні видання	918	785,7	700	584,9	800	114,3	510,7	87,3
Громадсько-політичні видання	72	306,1	50	289,2	47	94,0	51,3	17,7
Навчальні та методичні видання	7 602	17 966,6	5 685	11 633,6	6 699	117,8	16 632,8	143,0
Літературно-художні видання	3 652	6 785,7	2 864	5 814,9	2 841	99,2	5 013,3	86,2
Видання для дітей та юнацтва	1 381	4 770,6	1 114	3 625,2	1 144	102,7	3 107,1	85,7
Довідкові видання	786	2 371,1	598	1 754,3	567	94,8	1 268,4	72,3
Інформаційні видання	64	155,9	48	30,2	43	89,6	29,8	98,7
Бібліографічні видання	231	46,3	161	32,6	155	96,3	30,4	93,3
Видання для організації дозвілля	354	3 191,4	423	1 382,5	305	72,1	2 497,5	180,7
Рекламні видання	—	—	—	—	1	—	0,3	—
Література релігійного змісту	504	1 512,3	338	2 996,6	256	75,7	546,3	18,2

Таблиця 7

Випуск художньої літератури мовами народів світу

Мова видання	2010 (грудень)		2011 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Всього, у т. ч.:	2 864	5 814,9	2 841	5 013,3
Українська	1 393	1 684,5	1 382	1 184,7
Російська	1 267	4 029,1	1 216	2 719,9
Англійська	7	0,2	7	0,5
Білоруська	1	0,1	—	—
Болгарська	1	0,5	1	0,5
Іспанська	1	0,1	—	—
Італійська	—	—	1	0,1
Кримськотатарська	13	13,6	8	2,9
Молдавська	1	0,4	—	—
Німецька	—	—	2	1,1
Румунська	3	2,4	2	3,0
Русинська	—	—	1	0,3
Угорська	1	0,1	6	1,3
Французька	—	—	1	0,3
Українською і російською мовами	141	68,8	173	1064,7
Декількома мовами народів України	11	5,5	17	11,3
Декількома мовами народів світу	24	9,6	24	22,7

У ході аналізу випуску дитячої літератури з'ясувалось, що кількість назв книг у 2011 році (станом на грудень), порівняно з відповідним періодом минулого року, збільшилась на 30 друк. од., тиражі зменшились на 518,1 тис. пр. (табл. 8). Середній тираж дитячої літератури становить 2,7 тис. пр., українською мовою видано 72,5% загальної кількості назв і 66,8% загального тиражу дитячої літератури. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року, кількість назв знизилась на 2,1%, тиражі — на 15,2%. Російською випущено 26,1% загальної кількості назв і 33% загального тиражу, у порівнянні з минулим роком, кількість назв зросла на 16,3%, а тиражі зменшились на 12,6%.

Майже 45,3% за назвами і 55,2% за тиражами видано казок країн і народів світу. Серед українських авторів дитячої літератури, книги яких друкуються найбільше, перше місце належить І. Панасюк (18 друк. од. тиражем 37,0 тис. пр.), друге — Н. Чуб (12 друк. од. тиражем 52,0 тис. пр.); серед зарубіжних авторів найбільше друкуються твори Шарля Перро (15 друк. од. тиражем 66,0 тис. пр.), Ганса Христіана Андерсена (13 друк. од. тиражем 36,0 тис. пр.), братів Грім (9 друк. од. тиражем 20,3 тис. пр.) та класика дитячої літератури К. Чуковського (12 друк. од. тиражем 70,0 тис. пр.)

Серед видавництв, які займаються випуском дитячої літератури, найбільше випустили книг і брошур: "Махаон-Ук-

раїна" — 154 друк. од. тиражем 404,0 тис. пр., "Національний книжковий проект" — 110 друк. од. тиражем 287,5 тис. пр., "Навчальна книга — Богдан" — 58 друк. од. тиражем 63,5 тис. пр., "Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля" — 44 друк. од. тиражем 468,0 тис. пр., хоча варто зазначити, що дитячий асортимент не головний у їхній книжковій продукції.

Видавництвами і видавничими організаціями з державною формою власності випущено 6702 друк. од. загальним тиражем 3767,3 тис. пр. (табл. 9), що у процентному відношенні загальної кількості назв становить 35,5% і 10,8% загального тиражу, порівняно з аналогічним періодом 2010 року, кількість назв збільшилась на 1084 друк. од., або на 19,3%, а тиражі на 153,7 тис. пр., або на 4,2%, у тому числі видавництвами у сфері управління Держкомтелерадіо України видано 323 друк. од. тиражем 538,9 тис. пр., тобто 1,7% загальної кількості назв і 1,5% загального тиражу, в порівнянні з минулим роком, кількість назв збільшилась на 40 друк. од., або на 14,1%, тиражі — на 104,4 тис. пр., або на 24%. Видавництва і видавничі організації з іншими формами власності випустили 12 152 друк. од. (64,5%) тиражем 31 098,3 тис. пр. (89,2%), у порівнянні з минулим роком, кількість назв збільшилась на 505 друк. од., тиражі — на 782,2 тис. пр.

Випуск дитячої літератури мовами народів світу

Мова видання	2010 (грудень)		2011 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Всього, у т. ч.:	1 114	3 625,2	1 144	3 107,1
Українська	847	2 448,1	829	2 076,4
Російська	257	1 171,3	299	1 023,8
Англійська	3	0,5	1	0,1
Датська	1	2,0	—	—
Кримськотатарська	—	—	2	1,0
Румунська	—	—	1	1,0
Угорська	—	—	1	0,8
Українська і російська мови	4	1,7	10	3,2
Деякі мовами народів України	1	0,1	—	—
Деякі мовами народів світу	1	1,5	1	0,8

Таблиця 9

Випуск книг і брошур видавництвами та видавничими організаціями

Видавництва та видавничі організації	2010 (грудень)		2011 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Всього, у т. ч.:	17 265	33 930,2	18 854	34 865,6
<i>1. Видавництва з державною формою власності, у т. ч.:</i>	<i>694</i>	<i>1 767,8</i>	<i>840</i>	<i>1 868,5</i>
Сфера управління Держкомтелерадіо України	283	434,5	323	538,9
Сфера управління інших установ	411	1 333,3	517	1 329,6
<i>2. Видавництва з іншими формами власності, у т. ч.:</i>	<i>2 550</i>	<i>5 888,7</i>	<i>2 951</i>	<i>8 158,5</i>
ДАК "Українське видавничо-поліграфічне об'єднання"	104	71,8	100	63,4
Інші видавництва	2 446	5 816,9	2 851	8 095,1
<i>3. Видавничі організації з державною формою власності</i>	<i>4 924</i>	<i>1 846,3</i>	<i>5 862</i>	<i>1 898,8</i>
<i>4. Видавничі організації з іншими формами власності</i>	<i>9 097</i>	<i>24 427,4</i>	<i>9 201</i>	<i>22 939,8</i>

У 2011 році, станом на грудень, українською мовою видано 12 512 друк. од. тиражем 19 825,3 тис. пр. (табл. 10), що становить 66,4% загальної кількості назв і 56,9% загального тиражу. Порівняно з аналогічним періодом минулого року, кількість назв збільшилась на 1300 друк. од., або на 11,6%, тиражі — на 2925,9 тис. пр., або на 17,3%. Мовами національних меншин випущено 4490 друк. од. загальним тиражем 12 128,3 тис. пр., тобто 23,8% загальної кількості назв і 34,8% загального тиражу. Порівняно з минулим роком, кількість назв зменшилась на 113 друк. од., або на 2,5%, а тиражі — на 3203,8 тис. пр., або на 20,9%. Російсь-

кою мовою випущено 4240 друк. од. тиражем 11 897,4 тис. пр., що становить 22,5% загальної кількості назв і 34,1% загального тиражу. Порівняно з минулим роком, кількість назв зменшилась на 222 друк. од. (5%), тиражі — на 3227,7 тис. пр. (21,3%). Серед видань мовами народів світу традиційно домінують випущені англійською — 390 друк. од. тиражем 940,6 тис. пр., у порівнянні з минулим роком, кількість назв збільшилась на 41 друк. од. (11,7%), тиражі — на 331,2 тис. пр. (54,3%); німецькою — 108 друк. од. тиражем 122,0 тис. пр., у порівнянні з минулим роком, кількість назв збільшилась на 48 друк. од. (80%), тиражі — на 46,5 тис. пр. (61,6%).

Таблиця 10

Випуск книг і брошур мовами народів світу

Мова видання	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Всього, у т. ч.:	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	34 865,6
Українська	14 852	24 704,4	11 212	16 899,4	12 512	19 825,3
Англійська	457	694,2	349	609,4	390	940,6
Арабська	—	—	—	—	2	0,8
Білоруська	1	0,1	1	0,1	—	—
Болгарська	3	0,8	3	0,8	2	0,6
Гагаузька	—	—	—	—	1	1,0
Грецька	2	0,5	—	—	1	1,0
Датська	1	2,0	1	2,0	—	—
Іврит	1	0,1	1	0,1	—	—
Іспанська	8	7,2	7	6,1	12	11,4
Італійська	1	0,1	1	0,1	7	2,3
Кримськотатарська	41	52,3	28	36,9	38	20,3
Латинська	3	0,7	2	0,4	3	2,2
Молдавська	3	9,0	2	4,7	3	1,6
Німецька	75	103,3	60	75,5	108	122,0
Польська	16	4,2	8	2,4	24	10,8
Португальська	1	0,1	—	—	—	—
Російська	5 554	17 972,8	4 462	15 125,1	4 240	11 897,4
Румунська	22	94,6	19	66,2	15	31,6

Продовження таблиці 10

Русинська	2	2,1	2	2,1	1	0,3
Старослов'янська (церковнослов'янська)	10	7,9	7	5,6	31	7,0
Угорська	17	35,2	11	13,3	42	29,2
Французька	31	70,0	17	30,1	41	106,9
Хорватська	1	0,8	1	0,8	1	0,3
Чеська	1	0,5	1	0,5	2	0,6
Шведська	—	—	—	—	1	0,1
Японська	1	0,3	—	—	—	—
Видання українською і російською мовами	750	416,5	548	315,6	667	1256,6
Видання декількома мовами народів України	30	11,4	26	8,4	36	34,0
Видання декількома мовами народів світу	541	455,0	393	356,5	559	285,0
Українсько-російські словники	18	163,6	17	163,3	14	24,8
Словники мовами народів України	14	12,7	10	8,4	6	1,6
Словники мовами народів світу	100	235,9	76	196,4	95	250,3

Статистика книг і брошур серед регіонів укротре підтверджує міцні позиції Києва в ролі загальнонаціонального книговидавничого центру (табл. 11). На частку столиці припадає 31,8% загальної кількості назв і 44,1% загального тиражу, в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, їхня кількість зросла на 804 друк. од., або на 15,5%, тиражі — на 4713,6 тис. пр., або 44,2%. Настільки ж стабільно займає друге місце за кількістю назв Харківська область, де видано 3028 друк. од. тиражем 11 135,3 тис. пр., що становить 16,1% загальної кількості назв і 31,9% загального тиражу, порівняно з минулим роком, кількість назв знизилась на 595 друк. од. (16,4%), тиражі — на 4749,9 тис. пр. (29,9%). Відзначимо, що далеко не всі регіони показали однакові темпи книгодрукування. У деяких його знижено, як за назвами, так і за тиражами: у Вінницькій області — на 9,8% за назвами і на 41,6% за тиражами, у Волинській — на 11,6% і 75,7%, у Черкаській — на 5,3% і 45%, у м. Севастопо-

полі — на 32,5% і 35%. Однак у більшості регіонів був відзначений приріст кількості видань та тиражів: у Дніпропетровській за назвами — на 130 друк. од. (23,3%), за тиражами — на 107,6 тис. пр. (35,1%); у Житомирській — на 70 друк. од. (54,3%), за тиражами — на 37,7 тис. пр. (59,7%); у Закарпатській — на 114 друк. од. (68,3%), за тиражами — на 27,0 тис. пр. (31,5%), у Запорізькій — на 96 друк. од. (37,4%) за тиражами — на 260,7 тис. пр. (154,4%), у Івано-Франківській — на 81 друк. од. (59,1%), тиражі — на 9,6 тис. пр. (13,7%), у Кіровоградській — на 14 друк. од. (12,5%), за тиражами — на 38,3 тис. пр. (92,1%), у Львівській — на 33 друк. од. (3,2%), за тиражами — на 226,6 тис. пр. (35,6%), у Миколаївській — на 86 друк. од., за тиражами — на 22,8 тис. пр., у Полтавській — на 16 друк. од., тиражі зросли на 1 007,5 тис. пр. за рахунок бібліографічного довідника "Мирь Леонида Панасенко", випущеного Сімферопольським видавництвом "Доля".

Таблиця 11

Випуск видань за територіальною ознакою

Випуск видання (республіка, область, місто)	2010		2010 (грудень)		2011 (грудень)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Всього:	22 557	45 058,3	17 265	33 930,2	18 854	34 865,6
Автономна Республіка Крим	463	405,6	385	336,5	497	282,0
Вінницька	459	259,4	376	214,7	339	125,4
Волинська	334	641,6	241	580,7	213	141,1
Дніпропетровська	733	431,4	558	306,3	688	413,9
Донецька	1 464	2 867,7	1 156	2 483,7	1 191	1 688,2
Житомирська	212	107,6	129	63,1	199	100,8
Закарпатська	195	97,7	167	85,6	281	112,6
Запорізька	350	207,6	257	168,8	353	429,5
Івано-Франківська	203	113,1	137	70,2	218	79,8
Київська	170	113,9	122	56,3	99	73,4
Кіровоградська	133	47,5	112	41,6	126	79,9
Луганська	466	207,5	341	143,6	415	139,8
Львівська	1 424	960,3	1 036	637,1	1 069	863,7
Миколаївська	169	54,9	129	46,0	215	68,8
Одеська	762	373,0	634	313,8	716	278,6
Полтавська	278	113,4	216	86,6	232	1 094,1
Рівненська	274	89,6	190	71,0	224	98,7
Сумська	403	191,7	302	135,3	330	149,9
Тернопільська	822	1 127,7	604	714,0	937	1 461,5
Харківська	4 528	18 942,8	3 623	15 885,2	3 028	11 135,3
Херсонська	125	41,1	97	33,3	105	37,7
Хмельницька	357	190,1	262	153,2	294	162,7
Черкаська	408	285,5	342	258,5	324	142,1
Чернівецька	459	328,1	386	289,7	414	170,6
Чернігівська	238	85,3	160	53,8	277	132,3
м. Київ	6 989	16 733,4	5 189	10 667,3	5 993	15 380,9
м. Севастополь	139	40,8	114	34,3	77	22,3

Реєстрація випущених у 2011 році видань завершується 31 січня 2012 року. Можна прогнозувати, що очікувана кількість надрукованих у нинішньому році видань становитиме приблизно 23 000 назв книг і брошур, загальним тиражем 45,5 млн пр., тобто 1,0 книга на одного жителя України.

Очікувана кількість видань українською мовою становитиме приблизно 15 000 назв, загальним тиражем 25,5 млн пр., російською — 4800 назв, загальним тиражем 13,5 млн пр.

Надійшла в редакцію 25 грудня 2011 року